

Petycja o zmianę prawa Szanowny Panie Marszałku,

Mając na względzie artykuł 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i art. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach wnoszę o podjęcie inicjatywy ustawodawczej której efektem będzie wprowadzenie regulacji w systemie ubezpieczeń emerytalnych, które uwzględniałyby konieczność dodatkowego obciążenia składką na ubezpieczenie emerytalne potrącaną z wynagrodzenia brutto dla osób bezdzietnych po ukończeniu 30. roku życia oraz umiarkowanego zwiększenia składek dla małżeństw z jednym dzieckiem również będących w tym wieku. Proponowane rozwiązanie zakłada:

- nałożenie podwójnej składki emerytalnej na osoby, które nie posiadają dzieci,
- nałożenie składki wyższej o 50% na małżeństwa posiadające tylko jedno dziecko,

z możliwością zwolnienia z tych dodatkowych obciążeń osób, które przedstawią dokument medyczny potwierdzający bezpłodność, bądź gdy nastąpiła śmierć narodzonego dziecka.

Uzasadnienie:

1. Zasada zastępowalności pokoleń jako fundament systemu emerytalnego. System emerytalny w Polsce opiera się na zasadzie zastępowalności pokoleń, w którym składki osób pracujących finansują świadczenia dla obecnych emerytów. Zasadniczym problemem tego systemu jest pogarszająca się demografia, wynikająca m.in. z niskiego wskaźnika dzietności (około 1,4 w 2020 roku, znacznie poniżej poziomu zapewniającego stabilność systemu, czyli 2,1). Osoby bezdzietne, nie przyczyniając się do przyszłego wzrostu liczby podatników i

składkowiczów, w sposób naturalny obciążają system, nie kompensując tego swoją partycypacją w jego przyszłym utrzymaniu.

2. Wpływ na stabilność systemu emerytalnego. Wprowadzenie podwójnej składki dla osób bezdzietnych oraz składki wyższej o 50% dla małżeństw z jednym dzieckiem mogłoby przynieść istotne korzyści finansowe dla systemu emerytalnego. Szacuje się, że osoby bezdzietne stanowią około 20% społeczeństwa w wieku produkcyjnym, a małżeństwa z jednym dzieckiem to dodatkowa znacząca grupa. Przy założeniu zwiększenia składek w tych grupach, wpływy do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych mogłyby wzrosnąć o kilkadziesiąt miliardów złotych rocznie, co znacząco poprawiłoby bieżącą płynność systemu i zmniejszyło obciążenie budżetu państwa.

3. Zachęta do posiadania większej liczby dzieci. Wprowadzenie dodatkowego obciążenia finansowego dla osób bezdzietnych oraz umiarkowanego zwiększenia składek dla małżeństw z jednym dzieckiem mogłoby działać jako zachęta do posiadania większej liczby dzieci, co w dłuższej perspektywie przyczyniłoby się do poprawy wskaźnika dzietności w Polsce. Poprawa demografii jest kluczowa dla stabilności systemu emerytalnego opartego na solidarności międzypokoleniowej.

4. Solidarność społeczna. Proponowane rozwiązanie jest zgodne z zasadą sprawiedliwości społecznej. Osoby posiadające więcej niż jedno dziecko ponoszą znaczące koszty wychowania i edukacji, które w przyszłości przyczyniają się do utrzymania systemu emerytalnego. Osoby bezdzietne oraz rodziny z jednym dzieckiem, które nie ponoszą takich samych kosztów, mogłyby partycypować w systemie w sposób bardziej sprawiedliwy, płacąc wyższe składki.

5. Wyjątek dla osób bezpłodnych oraz takich, które miały dzieci ale one zmarły. Rozwiązanie przewiduje zwolnienie z dodatkowych składek osób, które z powodów zdrowotnych nie mogą posiadać dzieci. Wymagane byłoby jedynie przedstawienie dokumentu medycznego potwierdzającego bezpłodność, co zapewnia ochronę osób znajdujących się w trudnej sytuacji zdrowotnej i wyklucza ich niesprawiedliwe obciążenie. Podobnie w przypadku gdy rodzice mieli dzieci, ale je stracili.

Rozwiązania techniczne sposobu zwrotu podwójnie pobranej składki na ubezpieczenie emerytalne lub większej o 50% do dalszego ustalenia. Mógłby to robić bezpośrednio Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który już dzisiaj przetwarza dane osobowe wrażliwe, czyli dotyczące stanu zdrowia. To do ZUS obywatel dostarczałby dokumenty dotyczące

bezpłodności – dokument o stanie zdrowia, a te dotyczące śmierci dziecka ZUS prawdopodobnie by już miał wypłacać zasiłek pogrzebowy. W takim rozwiązaniu pracodawca nie dysponowałby danymi bardzo wrażliwymi, a jedynie naliczałby wyższe składki na ubezpieczenie emerytalne. To ZUS wykonywałby zwrot pobranej składki na ubezpieczenie emerytalne w powiększonej wysokości, jeśli nie powinna ona zostać w takiej wysokości pobrana.

Potencjalne skutki społeczne i finansowe:

1. Dodatkowe wpływy do systemu emerytalnego:

- Przy 5 milionach osób bezdzietnych powyżej 30. roku życia oraz dodatkowych składkach od małżeństw z jednym dzieckiem, roczne dodatkowe wpływy do ZUS mogłyby wynieść nawet kilkadziesiąt miliardów złotych.
- Koszty zwrotu składek dla osób bezpłodnych (około 5% populacji bezdzietnych) wyniosłyby stosunkowo niewielki procent dodatkowych wpływów.

2. Wzrost wskaźnika dzietności:

- Dodatkowe obciążenia finansowe mogłyby skłonić osoby do wcześniejszego podejmowania decyzji o posiadaniu dzieci, a rodziny z jednym dzieckiem do rozważenia posiadania kolejnych.

3. Zmniejszenie deficytu systemu emerytalnego:

- Wprowadzenie tego rozwiązania pozwoliłoby na częściowe załagodzenie problemów wynikających z pogarszającej się demografii i rosnącego obciążenia budżetu państwa.

Możliwe wyzwania i sposoby ich rozwiązania:

1. Kwestie etyczne:

- Wdrożenie systemu z uwzględnieniem zwolnień dla osób bezpłodnych minimalizuje ryzyko niesprawiedliwego traktowania.

2. Ryzyko emigracji osób bezdzietnych:

- Aby zapobiec emigracji, można wprowadzić ulgi podatkowe lub inne benefity dla osób, które mimo bezdzietności zdecydują się na wyższe składki.

3. Koszty administracyjne:

- o Wdrożenie zmian wymagałoby usprawnienia systemu weryfikacji dokumentów medycznych, ale koszty administracyjne byłyby stosunkowo niewielkie w porównaniu do korzyści finansowych.

Dlaczego osoby w wieku 30 lat i więcej. Otóż takie osoby są już po studiach i prawdopodobnie rozpoczęły karierę zawodową, pracują zarobkowo. Nie mam innego uzasadnienia, podobnie jak nie ma uzasadnienia wiek emerytalny 60 lat dla kobiet i 65 mężczyzn, a wynika on z XIX-wiecznych zaszczości.

Proponowana inicjatywa ustawodawcza mogłaby istotnie wzmocnić stabilność polskiego systemu emerytalnego, poprawić wskaźnik dzietności i zwiększyć solidarność społeczną. Uwzględnienie zwolnienia dla osób bezpłodnych i takich, które straciły dziecko zapewnia sprawiedliwość i uwzględnia indywidualne okoliczności obywateli. Dodatkowo, umiarkowane zwiększenie składek dla rodzin z jednym dzieckiem wprowadza bardziej zrównoważony system obciążeń.

Jeżeli Sejm nie zdąży rozpatrzyć niniejszej petycji przed końcem obecnej kadencji, to proszę aby uwzględnić procedurę postępowania w sprawach petycji przewidzianą artykułem 126g Uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M. P. 2022 poz. 990 ze zm.).

Ponadto wnoszę, aby na mocy art. 4 ust. 3 ustawy o petycjach, wnoszę o anonimizację moich danych osobowych podczas publikowania petycji.

Z poważaniem